A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (első tanács)

2009. június 4.*

A C-285/08. sz. ügyben,

az EK 234. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Cour de cassation (Franciaország) a Bírósághoz 2008. június 30-án érkezett, 2008. június 24-i határozatával terjesztett elő az előtte

a **Moteurs Leroy Somer**

és

a **Dalkia France**, valamint

az **Ace Europe**

* Az eljárás nyelve: francia.

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (első tanács),

tagjai: P. Jann tanácselnök (előadó), M. Ilešič, A. Tizzano, A. Borg Barthet és J.-J. Kasel bírák,

főtanácsnok: P. Mengozzi,
hivatalvezető: R. Grass,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a Moteurs Leroy Somer képviseletében az SCP F. Rocheteau és C. Uzan-Sarano ügyvéd,

– a Dalkia France és az Ace Europe képviseletében az SCP Coutard – Mayer – Munier-Apaire ügyvéd,

– a francia kormány képviseletében G. de Bergues és R. Loosli-Surrans, meghatalmazotti minőségben,

– a spanyol kormány képviseletében J. López-Medel Bascones, meghatalmazotti minőségben,

– az osztrák kormány képviseletében C. Pesendorfer, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Közösségek Bizottsága képviseletében G. Wilms és J.-B. Laignelot, meghatalmazotti minőségben,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a hibás termékekért való felelősségre vonatkozó tagállami törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések közelítéséről szóló, 1985. július 25-i 85/374/EGK tanácsi irányelv (HL L 210., 29. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 1. kötet, 257. o.) 9. és 13. cikkének értelmezésére irányul.

2 E kérelmet a Moteurs Leroy Somer és a Dalkia France, valamint az Ace Europe társaságok között valamely kórház áramfejlesztőjében az első társaság által gyártott váltakozó áramú generátor túlmelegedése következtében okozott kárért való felelősség tárgyában folyamatban lévő eljárásban terjesztették elő.

Jogi háttér

A közösségi szabályozás

3 A 85/374 irányelv kilencedik és tizennyolcadik preambulumbekezdésének szövege a következő:

„mivel a fogyasztó védelme szükségessé teszi a halál és a testi sérülés, valamint a dologi kár esetére szóló kártérítést; mivel az utóbbit a személyes használatra vagy fogyasztásra szolgáló tárgyak körére kell korlátozni […];

[…]

mivel ezzel az irányelvvel kezdetben nem valósul meg a teljes harmonizáció, azonban utat nyit a szélesebb körű harmonizáció előtt; mivel ezért szükséges, hogy a Tanács rendszeres időközönként jelentéseket kapjon a Bizottságtól ezen irányelv alkalmazásával kapcsolatban, adott esetben megfelelő javaslatokkal együtt;”

4 A 85/374 irányelv 1. cikke értelmében „[a] termék gyártója felel a termék hibája által okozott kárért”.

5 Az említett irányelv 4. cikke szerint „[a] kárt, a hibát és a hiba és a kár közötti okozati összefüggést a károsult bizonyítja”.

6 Az említett irányelv 9. cikke kimondja:

„Az 1. cikk alkalmazásában a »kár« jelentése:

a) halál vagy testi sérülés által okozott kár;

b) a hibás terméken kívül más dologban okozott kár, vagy a dolog megsemmisülése 500 [EUR] értékhatár fölött, feltéve hogy a dolog

i. általában személyes használatra vagy fogyasztásra szolgál;

és

ii. azt a károsult elsősorban személyes használatára vagy fogyasztásra használta.

Ez a cikk nem érinti a tagállamok nem anyagi kárra vonatkozó rendelkezéseit.”

7 Ugyanazon irányelv 13. cikkének szövege a következő:

„Ez az irányelv nem érinti a károsultnak a szerződéses vagy szerződésen kívüli vagy egy, az ezen irányelvről szóló értesítés időpontjában fennálló különös felelősségi rendelkezések alapján fennálló igényét.”

A nemzeti szabályozás

8 Ahogyan az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból is kitűnik, a francia jog, illetve a francia állandó ítélkezési gyakorlat lehetővé teszi a hibás termék károsultja számára, hogy kártérítést igényeljen a szakmai használatra szánt és e körben használt dologban bekövetkezett kár után, amennyiben az említett károsult kizárólag a kárt, a termék hibáját, valamint e hiba és a kár közötti okozati összefüggést bizonyítja.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

9 A Wartsila társaság által az egyik lyoni kórházban 1995-ben üzembe helyezett áramfejlesztő a Moteurs Leroy Somer társaság által gyártott és forgalmazott váltakozó áramú generátor túlmelegedése következtében kigyulladt.

10 A fenti berendezés karbantartásáért felelős Dalkia France és biztosítója, az Ace Europe megtérítették az e baleset folytán a kórháznak okozott anyagi károkat, majd ez utóbbi jogainak átszállását követően pert indítottak a Moteurs Leroy Somer társaság ellen az általuk kifizetett kártérítés összegének megtérítése iránt.

11 A cour d'appel de Lyon 2006. december 7-i ítéletében kimondta, hogy a Moteurs Leroy Somer kötelessége volt a termék biztonságos használatának biztosítása, és arra kötelezte, hogy a Dalkia France részére 320 143,03 EUR, az Ace Europe részére pedig 229 107 EUR összegű kártérítést fizessen.

12 A kérdést előterjesztő bíróság előtt a Moteurs Leroy Somer különösen arra hivatkozott, hogy a termék biztonságos használatának biztosítására vonatkozó, valamennyi forgalmazót terhelő kötelezettség nem terjed ki a szakmai tevékenység körében történő használatra szánt és a károsult szakmai tevékenysége körében használt tárgyakban bekövetkező károkra. A cour d'appel de Lyon azzal, hogy kötelezte őt a kórház által szakmai tevékenységének végzése érdekében megrendelt áramfejlesztőben keletkezett anyagi károk megtérítésére, megsértette a code civil (polgári törvénykönyv) 85/374 irányelvvel összefüggésben értelmezett 1603. cikkének rendelkezéseit.

13 Mivel az elé terjesztett felülvizsgálati kérelem tárgyában való határozathozatalhoz szükségesnek ítélte a 85/374 irányelv értelmezését, a Cour de cassation az eljárás felfüggesztéséről határozott, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjesztette a Bíróság elé:

„A [85/374] irányelv 9. és 13. cikkével ellentétes-e a nemzeti jog vagy a belső állandó ítélkezési gyakorlat olyan értelmezése, amely lehetővé teszi a károsult számára, hogy kártérítést igényeljen a szakmai használatra szánt és e körben használt dologban bekövetkezett kár után, amennyiben a károsult kizárólag a kárt, a termék hibáját, valamint e hiba és a kár közötti okozati összefüggést bizonyítja?"

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

14 Kérdésével a Cour de cassation lényegében arra kíván választ kapni, hogy a 85/374 irányelvvel ellentétes-e a nemzeti jog vagy a belső állandó ítélkezési gyakorlat olyan értelmezése, amely szerint a károsult kártérítést igényelhet a szakmai használatra szánt és e körben használt dologban bekövetkezett kár után, amennyiben e károsult kizárólag a kárt, a termék hibáját, valamint e hiba és a kár közötti okozati összefüggést bizonyítja.

15 A 85/374 irányelv 9. cikke meghatározza az ugyanazon irányelv 1. cikke értelmében vett „kár" fogalmát, amely utóbbi rendelkezés szerint: „[a] termék gyártója felel a termék hibája által okozott kárért".

16 A 9. cikk szerint az említett fogalom a halál vagy testi sérülés által okozott káron túl kiterjed a hibás terméken kívül más dologban okozott kárra 500 EUR értékhatár fölött, feltéve hogy e dolog általában személyes használatra vagy fogyasztásra szolgál, és azt a károsult elsősorban személyes használatára vagy fogyasztására használta.

17 Meg kell tehát állapítani, hogy az alapügyben felmerülthöz hasonló, szakmai használatra szánt és e körben használt dologban keletkezett kár a 85/374 irányelv értelmében nem tartozik a „kár" fogalmába, következésképpen annak alapján a gyártónak az említett irányelv 1. cikke értelmében nem keletkezik felelőssége.

18 Márpedig a Moteurs Leroy Somer a Bíróság elé terjesztett észrevételeiben úgy véli, hogy a 85/374 irányelv – mivel a szakmai használatra szánt és e körben használt dologban keletkezett károkat nem sorolja az általa felállított felelősségi rendszer körébe – megakadályozza a tagállamokat abban, hogy e károk vonatkozásában olyan felelősségi rendszert hozzanak létre, amely az említett irányelv által megalkotottakkal azonos

alapokon, azaz pusztán a kárnak, a termék hibájának, valamint e hiba és a kár közötti okozati összefüggésnek a bizonyításán nyugszik.

19 E tekintetben meg kell állapítani, hogy az alapügyben szóban forgó szabályozás a károsultnak a szakmai használatra szánt és e körben használt dologban keletkezett károk megtéríttetésére való lehetőségét olyan bizonyítási követelményektől teszi függővé, amelyek megfelelnek a 85/374 irányelv 4. cikkében foglaltaknak, amely szerint a károsultnak a kárt, a termék hibáját, valamint a hiba és a kár közötti okozati összefüggést kell bizonyítania.

20 A fentieken kívül megállapítható, hogy a Bíróság úgy határozott, a tagállamoknak a hibás termékért való felelősség szabályozására rendelkezésére álló mérlegelési lehetőségét teljes mértékben maga a 85/374 irányelv szabályozza, ezért azt annak szövegéből, céljából és szerkezetéből kell levezetni (a C-402/03. sz., Skov és Bilka ügyben 2006. január 10-én hozott ítélet [EBHT 2006., I-199. o.] 22. pontja és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

21 E vonatkozásban a Bíróság rámutatott, hogy a 85/374 irányelv által szabályozott kérdésekben annak célja teljes körűen harmonizálni a tagállamok törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseit (a fent hivatkozott Skov és Bilka ügyben hozott ítélet 23. pontja és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

22 Szintén igaz, hogy a Bíróság kimondta, hogy a 85/374 irányelv 13. cikke – amely szerint az említett irányelv nem érinti a károsultnak a szerződéses vagy szerződésen kívüli vagy egy, az ezen irányelvről szóló értesítés időpontjában fennálló különös felelősségi rendelkezések alapján fennálló igényét – nem értelmezhető úgy, hogy általa a tagállamoknak lehetőségük van fenntartani az említett irányelvben előírttól eltérő, a hibás termékekért való általános felelősségi rendszert (a fent hivatkozott Skov és Bilka ügyben hozott ítélet 39. pontja és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

23 Ráadásul a Bíróság kimondta, hogy a 85/374 irányelv 13. cikkét úgy kell értelmezni, hogy az abban létrehozott rendszer nem zárja ki más szerződéses vagy szerződésen kívüli felelősségi rendszerek alkalmazását, ha azok jogalapja különböző, mint például a rejtett gyártási hibákért vagy meghibásodásért való kellékszavatosság (a fent hivatkozott Skov és Bilka ügyben hozott ítélet 47. pontja és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

24 A fentiektől függetlenül azonban a 85/374 irányelvvel csak akkor lehet ellentétes az alapügyben felmerülthöz hasonló felelősségi rendszer, ha e rendszerre kiterjed az említett irányelv hatálya.

25 Ugyanis, még ha a 85/374 irányelv – amint arra a jelen ítélet 21. pontja is emlékeztet – az általa szabályozott kérdésekben a tagállamok törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseinek teljes körű harmonizálására is irányul, tizennyolcadik preambulum-bekezdéséből következően nem feladata, hogy a hibás termékekért való felelősség területét a fentieken túlmenően kimerítő jelleggel harmonizálja.

26 Márpedig ahogyan a Dalkia France, az Ace Europe, a francia és az osztrák kormány, valamint a Bizottság a külön-külön a Bíróság elé terjesztett észrevételeikben állítják, az alapügyben felmerülthöz hasonló felelősségi rendszer nem tartozik a 85/374 irányelv hatálya alá.

27 A 85/374 irányelvnek ugyanis mind szövegéből, mind szerkezetéből – különösen 1. és 9. cikkéből, valamint kilencedik preambulumbekezdéséből – az következik, hogy a szakmai használatra szánt és e körben használt dologban bekövetkezett károk megtérítése nem tartozik az említett irányelv által szabályok kérdések körébe, mivel e károk – ahogyan a jelen ítélet 17. pontjában is szerepel – nem tartoznak a 85/374 irányelv 1. cikke értelmében vett és a 9. cikkében meghatározott „kár” fogalmába.

28 Meg kell tehát állapítani, hogy a szakmai használatra szánt és e körben használt dologban bekövetkezett károk megtérítése nem tartozik a 85/374 irányelv hatálya alá.

29 A fenti értelmezést nem kérdőjelezi meg, hogy a 85/374 irányelvnek – ahogyan első preambulumbekezdéséből és a Bíróság ítélkezési gyakorlatából (a C-52/00. sz., Bizottság kontra Franciaország ügyben 2002. április 25-én hozott ítélet [EBHT 2002., I-3827. o.] 17. pontja, a C-154/00. sz., Bizottság kontra Görögország ügyben 2002. április 25-én hozott ítélet [EBHT 2002., I-3879. o.] 13. pontja és a C-183/00. sz. González Sánchez-ügyben 2002. április 25-én hozott ítélet [EBHT 2002., I-3901. o.] 26. pontja) is következik – nem csupán az a célja, hogy kiküszöbölje a fogyasztók eltérő védelmi szintje közötti különbségeket, hanem az is, hogy biztosítsa a gazdasági szereplők torzulástól mentes versenyét és elősegítse az áruk szabad mozgását.

30 A 85/374 irányelv szövegében ugyanis semmi nem enged arra következtetni, hogy a közösségi jogalkotó azzal, hogy ezen irányelv alapján a dologban okozott károkat a személyes használatra vagy fogyasztásra szolgáló dolgokra korlátozta, a torzulástól mentes verseny biztosításának és az áruk szabad mozgása elősegítésének céljával meg kívánta volna fosztani a tagállamokat attól a lehetőségtől, hogy a szakmai használatra szánt és e körben használt dologban bekövetkezett károk megtérítésére vonatkozásában olyan felelősségi rendszert állapítsanak meg, amely megfelel az említett irányelv által létrehozottnak.

31 A fentiek alapján, mivel a 85/374 irányelv által végzett harmonizáció nem terjedt ki a szakmai használatra szánt és e körben használt dologban bekövetkezett károk megtérítésére, az említett irányelv nem akadálya annak, hogy valamely tagállam e vonatkozásban az említett irányelv által létrehozottnak megfelelő felelősségi rendszert állapítson meg.

32 A fenti megállapítások összességére figyelemmel az előterjesztett kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 85/374 irányelvet úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes a nemzeti jog vagy a belső állandó ítélkezési gyakorlat olyan értelmezése, amely lehetővé teszi a károsult számára, hogy kártérítést igényeljen a szakmai használatra szánt és e

körben használt dologban bekövetkezett kár után, amennyiben a károsult kizárólag a kárt, a termék hibáját, valamint e hiba és a kár közötti okozati összefüggést bizonyítja.

A költségekről

33 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (első tanács) a következőképpen határozott:

A hibás termékekért való felelősségre vonatkozó tagállami törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések közelítéséről szóló, 1985. július 25-i 85/374/EGK tanácsi irányelvet úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes a nemzeti jog vagy a belső állandó ítélkezési gyakorlat olyan értelmezése, amely lehetővé teszi a károsult számára, hogy kártérítést igényeljen a szakmai használatra szánt és e körben használt dologban bekövetkezett kár után, amennyiben a károsult kizárólag a kárt, a termék hibáját, valamint e hiba és a kár közötti okozati összefüggést bizonyítja.

Aláírások